

احمد غلامی

در دهه‌های گذشته بیش از هر چیز بر مفهوم «مردم» تأکید شده، طرفه آنکه در عمل همواره به آن بی‌اعتنایی شده است. با اینکه بارها و بارها از بسیاری شنیده شده که ثبات و اقتدار یک کشور به رضایت مردم آن بستگی دارد و توان مردم از هر سلاحی برای حفظ امنیت مؤثرتر است. وقتی ما از مردم سخن می‌گوییم، منظورمان اکثریت و اقلیت نیست؛ «مردم» به معنای روح جمعی مدنظر است که بر سر مفهومی به نام «ایران» اجماع دارند. در این تلقی، هم طیف‌هایی از فرودستان وجود دارند و هم از فرادستان. با آرا و دیدگاه‌های متفاوت. اقلیت نیز از این مردم جدا نیستند و باید در کنار اکثریت احساس احترام و امنیت کنند و از بیان شخصی‌ترین دیدگاه‌هایشان واهمه نداشته باشند. مردم ایران سال‌های سال در کنار یکدیگر این‌گونه زندگی کرده‌اند. اگرچه گاه اکثریت اقلیت شده و برعکس، اما در رفتار آنان نسبت به یکدیگر تفاوت چشمگیری به وجود نیامده است. آنچه تفاوت‌ها را به تعارض‌های جدی تبدیل کرده، نوعی خوی خودخواهی است که به‌صورت بالقوه در هر نهاد، جریان و اجتماع فرهنگی و اجتماعی وجود دارد. اگر به سابقه تاریخی این جماعت نگاه کنیم، درخواهید یافت تشکلات‌های اجتماعی عمر چندانی نداشته و مدتی بعد از شکل‌گیری دچار انشعاب و انشقاق شده و به اهداف خود نرسیده‌اند. در این میان می‌توان از این‌ص خلعت فردی هم سخن به میان آورد؛ خوی برساخته‌ای که شکل‌دهنده هویت ایرانی‌ها شده است، در حالی که این خوی در میان ایرانی‌ها اصالت نداشته و به‌جرت می‌توان گفت همواره در طول تاریخ با آن سر مخالفت داشته‌اند. مردم اهل تساهل و مدارا هستند و از هر رفتار غیر این در هر صورتی گریزانند. اما چگونه همین مردم می‌توانند چنین تغییر رویکردی بدهند، به‌گونه‌ای که دیگر نه سخن کسی را بشنوند و نه در برابر منطقی سر فرود آورند. چنین اتفاقی دلیلی جز بی‌اعتنایی به مردم ندارد. از مردمی که کرامت و شأن انسانی‌شان خدشه‌دار شده، به‌سختی می‌توان انتظار همدلی داشت. اینک ایران در لحظه تاریخی مهمی است و هر کس در هر سطحی مسئول اعمال خود است و نمی‌تواند تصمیمات اشتباه و دلبخواهی بگیرد، عقل را با احساس درآمیزد و در وضعیت‌های متفاوت تصمیماتی یکدست بگیرد. امروز انفعال و کنشگری هر ایرانی معنا و اثر خاص خودش را دارد و هر کس در آینده باید پیش وجدانش پاسخ‌گوی اعمال خود و اِعمال قدرتش باشد. هرکسی با انفعال یا کنشگری‌اش می‌تواند آینده‌ای را رقم بزند که خود در آن آینده حضور دارد. امروز هر ایرانی جزئی از تاریخ است و در این وضعیت آشوبناک هرکسی مسئول کردار خود است. این برهه خطیری است، این لحظه به وضعیت اکزیستانسیالیستی سارتری بی‌ارتباط نیست: سربازی که از سارتر می‌پرسد مادر پیر و تنهایی در خانه دارد و باید به جنگ برود، در این شرایط باید چه کند؟ و سارتر می‌گوید این لحظه انتخاب تو است. وضعیت ما بی‌شباهت به این لحظه نیست که هر فرد جزئی از یک لحظه تاریخی است و در آینده پاسخ‌گوی انتخابش خواهد بود، اینکه چه می‌کند و کجا می‌ایستد فقط به خودش بستگی دارد، حتی اگر کسی از او پاسخی نخواهد. آنچه اکنون مهم است باید به ایران و آینده ایران اندیشید .

شنبه ۲۰ دی ۱۴۰۴
۲۰ رجب ۱۴۴۷
۱۰ ژانویه ۲۰۲۶
سال بیست و دوم
شماره ۵۳۰۱
استثنا ۱۰ هزار تومان
۴ صفحه

«شرق» از اعتراضات ۲ روز گذشته در کشور گزارش می‌دهد

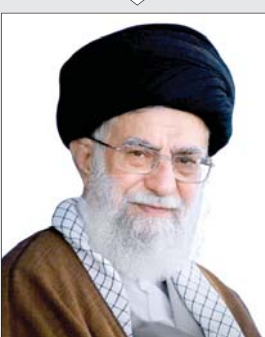
ساعت شلوغی

این گزارش را در صفحه ۲ بخوانید عکس: صادق نیک‌کسرت/فرانس

رهبر انقلاب در دیدار هزاران نفر از مردم قم:

قشر جوان برخلاف دروغ‌گویی‌های دشمن از مهم‌ترین امتیازات ایران است

گزارش «شرق» از اعتراضات اخیر و اینکه چگونه مناطق کم‌برخوردار به قانون اعتراضات تبدیل شده‌اند

آبدانان ورنج نادیده

«شرق» از سفر وزیر خارجه به لبنان گزارش می‌دهد

سفری با چاشنی حساسیت

روز تصمیم‌های دشوار و شجاعانه

علی اصغر سیدآبادی

جنگ بدون گلوله

چگونه «شیخ جنگ» به سلاح آرزو و روانی تبدیل می‌شود!

علیرضادقیقی

بحران سیاست‌گذاری در اقتصاد ایران

مراد راهداری

دکترای اقتصاد و عضو هیئت علمی دانشگاه

دولت اخیرا سراغ یکسان‌سازی و آزادسازی نرخ ارز رفت و حمایت از بخش تولید با ارز ترجیحی را رها کرد، با این توجیه که حمایت را از بخش تولید به مصرف و قسمت نهایی فرایند کالا و خدمات ببرد. بسیاری از تولیدات باید به جای ارز مثلا ۲۸ هزار تومانی، ارز شناور آزاد که فعلا در دامنه‌ای حدود ۱۵۰ هزار تومان است، تامین مالی کنند. طبق نظریه‌های رایج کلاسیک در علم اقتصاد، بازارها باید در شرایط آزاد و توسط نیروی‌های عرضه و تقاضا کار کنند. اما نکات بسیار زیادی در این مقوله وجود دارد که نزد سیاست‌گذاران مغفول مانده است. مثلا این توصیه در شرایطی مطرح می‌شود که فضای حاکم بر بازارها، اولا تحریمی و در جنگ نباشد، به فرض که شرایط عادی باشد. دوما، همه بازارها باید وضعیت رقابتی داشته باشند. بازار پول ما و حتی حجم بسیاری از محصولات بازارهای کالا و خدمات در حالت رقابتی نیستند. بازار کار که به شدت ناترازی دارد و از بیکاری ساختاری در رنج است. ضمنا طبق نظریات علمی، قیمت‌ها اساسا وضعیت انعطاف‌پذیری به پایین چندانی ندارند و دچار چسبندگی هستند و در ایران رو به بالا حرکت می‌کنند و به سمت پایین مقاومت دارند. بازار پول که رقابتی نیست. حجم بالای ارزآوری در اختیار دولت و خصولتی‌هاست، چرا در شرایطی که بستر سیاست‌های اقتصاد آزاد فراهم نیست، این دست سیاست‌ها مینا و معیار حکمرانی قرار می‌گیرند؟ صرف‌نظر از اینکه می‌توان بحث فلسفی پیش کشید و گفت نظام مبتنی بر اقتصاد آزاد که با عرضه و تقاضای مؤثر کار می‌کند، رویکردی سرمایه‌داری و خاستگاه و تبعاتی دور از ارزش‌های انقلاب اسلامی را رقم خواهد زد، مگر اینکه با سامانه تامین اجتماعی قوی و برنامه‌ها و مداخلات هوشمندانه دولت، آثار جانبی آن را مهار کرد و با سیاست‌های ترمیمی، پیوسته اقدام به ترمیم کرد که فعلا محل بحث این نوشته نیست. فعلا در سال ۱۳۷۳ سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز اجرا و تورم عمومی در سال ۷۴ به ۵۰ درصد رسید. سبد خانوار علی‌القاعده از ۱۰ تا ۲۰ درصد بیشتر تورم داشته است. در آن زمان حتی شرایط تحریم و جنگ در این سطح نبود. آن‌گاه این سیاست آن‌چنان بحرانی آفرید. متأسفانه با ساده‌انگاری تصور می‌شود که با ارائه سهمیه تهیه چند قلم کالا، معضل مهار می‌شود. مثل روز روشن است که طی چند ماه آینده شوک تورمی بالایی خواهیم داشت، رشد سرسام‌آور هزینه‌های تولید، بخش تولیدی را تضعیف و تورم را بدتر می‌کند و تعطیلی اجزائی از تولید، به بیکاری نیز بیشتر دامن می‌زند و مردم نیز متوجه این

آسیب‌ها خواهند شد. در آن صورت، ناتوانی‌های مردم در امرار معاش، سبب می‌شود که ناپهنجاری و ناملایمات اجتماعی خطرناکی را تجربه کنیم. از ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۴ حدود صد میلیارد دلار از صادرات غیرنفتی به چرخه تولید آزاد بوده‌اند و چرا نداده‌اند و از اختلاف ارز ترجیحی صادرات گرفته در بازار سوه‌استفاده شده است؟ کار دولت مگر غیر از برنامه‌ریزی، سازماندهی، اجرا و نظارت بر حسن اجرا و بازخورد اصلاحی احتمالی است؟ بخش عمده‌ای از معضلات، ناشی از عدم تصمیم‌گیری و اجرای صحیح فرایند برنامه‌های دولت است. برنامه علاوه بر محتوای، دارای بخش اجرا، نظارت و بازخورد اصلاحی است. همه اجزای فرایند باید خوب عمل کنند تا نتایج مطلوب و رضایت‌بخش حاصل شود؛ متأسفانه این زنجیره، معیوب است. بسیاری از محققان، علل بعضی از فروپاشی نظامات اجتماعی، از جمله اتحاد جماهیر شوروی سابق را در عوامل اقتصادی دیده‌اند. هزینه ساخت جنگ‌افزارها در رقابت با آمریکا از توان اقتصاد شوروی خارج بود. ساخت جنگ‌افزار، یعنی تزریق پول بدون ایجاد تولید در گردش، نظر ژان-تیست سه که می‌گوید: «هر عرضه‌ای، تقاضای خود را به وجود می‌آورد»، به شرطی صادق است که دستمزدها متناسب با تولید و بهره‌وری باشد تا محصولاتی که در بازار ارائه می‌شوند، فروش روند. اگر مازاد داشته باشد و بتواند به بازار خارج رود، نه آنکه از سفره مردم و نیاز داخل کم شود، آن‌گاه ارزآوری نیز دارد و نیاز واردات را پوشش خواهد داد و جلوی رشد نرخ ارز نیز گرفته می‌شود و تعادل میان پرداخت‌های خارجی به وجود می‌آورد. در غیر این صورت، پول مازاد تزریق‌شده، تورم می‌سازد، عدم توازن‌ها را باید با سیاست‌گذاری صواب در اقتصاد ایران حل کرد. تزریق پول را باید با رشد تولید هماهنگ کرد، به این منظور سرمایه‌گذاری و تولید باید پشتیبانی شود. آیا سیاست آزادسازی ارز و واردات بی‌رویه، حمایت از بخش تولید در اقتصاد ایران است؟! زیرنویس شبکه خبر، این‌طور انعکاس داد که از شش‌ماه قبل این آزادسازی ارز آغاز شده است، به همین دلیل نیز ارز در طول این شش ماه حدود ۷۰ درصد رشد کرده است، عمدتا وزارت صمت با کشاورزی، همچنین نهادهایی مانند اتاق بازرگانی، باید اسباب ارزآوری را فراهم کنند تا عرضه با تقاضای ارز در اقتصاد از مجرای بانک مرکزی تنظیم شود. بانک مرکزی نقش اصلی را بازی نمی‌کند. سامانه اقتصاد کشور فقط در اختیار یک یا دو نهاد نیست.

شماره تماس: ۰۹۱۰۲۰۴۳۹۲۴
۰۲۱۸۸۹۴۲۰۳۵

برای خرید آنلاین گیورکد را اسکن کنید

روایت ناصر ۲۲۰ هزار تومان	شهرت‌لینک هائوس ۷۰۰ هزار تومان	روایت فساد ۴۶۰ هزار تومان	باراندیشی مساله توسعه‌دهنده ایران ۳۰۰ هزار تومان	دگر ۴۰۰ هزار تومان	ایران و مسئله آب ۵۳۰ هزار تومان	مبارز با فساد ۴۵۰ هزار تومان
روایت رضا ۳۷۵ هزار تومان	مقام آب ۲۵۰ هزار تومان	روایت کلاغ ۴۸۵ هزار تومان	روایت تیرتاز ۵۷۵ هزار تومان	هوش مصنوعی ۳۷۰ هزار تومان	ایران بین دوگونا ۷۵۰ هزار تومان	روایت مسعود ۲۴۰ هزار تومان
روایت جواد ۲۷۰ هزار تومان	FATF ۵۸۰ هزار تومان	رفیق کلاغ ۱۰۰ هزار تومان	روایت توسعه ۲۵۰ هزار تومان	عدالت و رفاهیت ۴۳۰ هزار تومان	تطور صنعت نفت ایران ۴۶۰ هزار تومان	احزاب سیاسی و تحولات ایران ۲۸۰ هزار تومان
روایت همایون ۵۲۰ هزار تومان	روایت عاشق ۳۰۰ هزار تومان	دنیایمات آخرین ۲۱۵ هزار تومان	روایت والا ۱۸۰ هزار تومان	روایت دارنوش ۳۲۵ هزار تومان	روایت فرهنگ ۳۵۰ هزار تومان	روایت پرویز ۲۹۸ هزار تومان
از راه موزدیر ۵۲۰ هزار تومان	شیریک زندگی یکا برلندا ۱۰۰ هزار تومان	روایت سنان ۴۳۰ هزار تومان	شکرستان و رهبران ۲۵۰ هزار تومان	کتاب توسعه ۳۱۰ هزار تومان	تاریخ دیدمانی ۳۱۰ هزار تومان	روایت سنان ۳۱۰ هزار تومان
اصطیاب ۱۰۰ هزار تومان	طرح‌های نوین ۷۰۰ هزار تومان	صنعت ساخت ۳۳۰ هزار تومان	حکومت ۱۷۵ هزار تومان	دورما در توسعه ۲۹۵ هزار تومان	گزینه جوانی ۳۶۵ هزار تومان	گزینه جوانی ۳۲۰ هزار تومان